

*Escalades
a Montserrat,
el Cairat i Sant
Llorenç del Munt
i l'Obac*

87 vies d'escalada d'estil clàssic

**Albert Masó Garcia
Òscar Masó Garcia**

Azimut
120

Cossetania Edicions

Col·lecció: Azimut - 120

**ESCALADES A
MONTSERRAT, EL CAIRAT
I SANT LLORENÇ
DEL MUNT I L'OBAC**

**87 VIES D'ESCALADA
D'ESTIL CLÀSSIC**

ALBERT MASÓ GARCIA
ÒSCAR MASÓ GARCIA

Cossetània
EDICIONS

AQUEST LLIBRE FOU MEREIXEDOR DEL
X PREMI VÈRTEX A UN RECALL D'ITINERARIS DE MUNTANYA,

CONVOCAT PER LA
FEDERACIÓ D'ENTITATS EXCURSIONISTES DE CATALUNYA,
AMB LA COL·LABORACIÓ DE COSSETÀNIA EDICIONS

Primera edició: març del 2011

Edita: Cossetània Edicions
C. de la Violeta, 6 - 43800 VALLS
Tel. 977 60 25 91
Fax 977 61 43 57
cossetania@cossetania.com
www.cossetania.com

© Pel text i les fotos: Òscar i Albert Masó Garcia
© Pels mapes: Òscar Masó Garcia
© Pels croquis: Albert Masó Garcia
© Cossetània Edicions

Disseny i composició: Imatge-9, SL

Impressió: Formes Gràfiques Valls, SA

ISBN: 978-84-9791-856-5

Dipòsit legal: T-280-2011

Pròleg

En el marc de la XVI Festa de la Federació d'Entitats Excursionistes de Catalunya (FEEC), celebrada l'any 2010, ens vàrem assabentar que el jurat del X Premi Vèrtex, convocat per la FEEC i Cossetània Edicions, tornava a demostrar novament la seva magnífica capacitat per premiar l'obra més adequada, que és la que teniu a les vostres mans; aquella que, amb una eminent vocació de servei, aconsegueix connectar amb el muntanyenc més polivalent. La d'enguany no és una excepció, ja que és el llibre adequat per a l'escalador amant de la natura, l'excursionista intrèpid que valora la caminada, però que també desitja, amb el trànsit arriscat, l'escalada exigent que l'ha de conduir als paratges més insòlits. L'edició és, doncs, una bona notícia, sobretot per l'excel·lent divulgació de vies inèdites, de dificultat mitjana, molt aptes per a joves i veterans escaladors, obertes sempre des de baix i amb estricta criteri clàssic. Tantes guies d'escalada i articles publicats sobre les diverses activitats realitzables a la muntanya, sovint fan pensar en la possibilitat de no trobar ja més lectures que aportin res de nou a l'escalador, llevat dels continus graus de dificultats superats en l'escalada esportiva. En aquest llibre descobrireu que això no és així: falta la mirada definitiva, aquella observació semblant als vols de papallona, que ho xafardegen tot, mirant i tastant els elixirs del nèctar més amagat i preciós.

Per als que basen els valors de l'escalada només en la dificultat, desaconsello aquest treball dels germans Masó, perquè podrien sentir-se decebuts en adonar-se que els termes *dificultat* i *belleza*, aplicats en segons quines ascensions, poden ser antagònics. El llibre és una porta oberta a la sensibilitat, que ens permet gaudir a bastament de la grimpada, però alhora de la bellesa estètica d'uns paisatges molt coneguts de tots.

El paisatge de geometries suaus i perfils gairebé femenins al qual ens remet el llibre posseeix un trinomi únic: són els massissos de Sant Llorenç del Munt, Montserrat i el Cairat. En aquestes serralades, els fenòmens geològics són l'exemple natural que més aportacions humanes han inspirat. La litúrgia dels seus

santuaris ha atret durant segles pelegrins d'arreu, que han cercat la religiositat i l'acolliment dins de la solitud d'aïllaments que han afavorit la mística espiritual de la vida eremita. Però també han suggerit d'altres significacions culturals als homes i dones que han quedat captius de la seva fesomia potent. El caràcter peculiar de les formes exòtiques i tan suggerents dels monòlits ha aconseguit fer néixer en l'escalador el sentiment de joia que comporta l'assoliment de cada agulla. L'observació d'aquestes roques no és, doncs, un exercici contemplatiu: és gairebé una meditació sobre les possibilitats d'un trajecte sempre nou a través seu. Per a l'escalador, cada fissura on poder pitonar, cada presa on arrapar-se, cada signe de feblesa que mostra la paret és com un símbol que d'antuvi afecta els seus músculs i li llença un repte d'audàcia, tot convidant-lo a buscar, entre l'aparença impossible, la possibilitat acrobàtica d'un nou camí. Un recorregut a través de la verticalitat que ha d'esdevenir un compendi de bellesa, un acord d'equilibri entre la dificultat i el traç elegant de l'itinerari enmig de la monolítica geologia mineral.

L'Òscar i l'Albert mostren bé el seu bon criteri sobre aquest valor intangible i imaginatiu del joc de la conquesta. La seva intuïció els porta a endinsar-se per paratges vegetals recòndits, tot cercant la possibilitat de trobar, dins d'un món selvàtic, l'última cota que encara resta verge. És el goig per descobrir la darrera llegenda amagada en l'indret més oblidat i desconegut, en el lloc ocult i secret on saber resoldre el màgic camí de l'escalada més clàssica i primigènia.

Al Premi Vèrtex d'enguany trobem també una qualitat molt important relativa al món de les idees: és la tendència a educar els criteris que indueixen a l'elecció de la qualitat per sobre de la quantitat, la de conduir-nos a la recerca dels valors continguts en aquest gran joc de l'aventura. Aquesta aventura de no renunciar mai a l'ideal de trobar la darrera agulla perduda enmig del paller d'aquests grans conjunts harmònics establerts per les lleis de la natura. És l'exaltació d'uns massissos conglomeràtics que han esdevingut —per a l'escalada practicada per l'Òscar i l'Albert— el paradigma de la darrera aventura de la seva imaginació. És, en definitiva, la sensibilitat mostrada pels autors, que ens adverteixen que, sota l'aspecte en aparença indestructible d'aquests relleus abruptes de còdols cimentats calcàriament, s'hi amaga una delicada fragilitat, vulnerables com són als impactes de l'erosió o dels incendis destructors. La divulgació inevitable d'aquests entorns meravellosos, però amenaçats per les aglomeracions de les grans urbs, ha de contribuir al seu coneixement més profund, i així poder garantir-ne la preservació i protecció.

*Àngel Casanovas i Crespo
Centre Excursionista de Terrassa*

Introducció

El llibre que teniu a les mans és una recopilació de 87 vies d'escalada de caire clàssic ubicades en els tres massissos de roca conglomerada més propers a l'àrea metropolitana de Barcelona: Montserrat, el Cairat i el massís de Sant Llorenç del Munt i la Serra de l'Obac. Totes les vies ressenyades tenen en comú els següents trets característics:

- Són vies d'estil clàssic de dificultat mitjana/baixa (amb alguna excepció) obertes des de baix.
- Els espits que hi trobem han estat posats a mà i sovint cal emprar material per assegurar algun pas.
- S'aprofiten elements naturals per protegir-se i hi ha algun tram exposat quan la dificultat és baixa.
- La roca és conglomerada.

Totes les vies descrites han estat obertes, com a mínim, per un dels dos autors del llibre: els germans Albert i Òscar Masó Garcia. Les vies ressenyades són una selecció de les més de 250 que hem obert al llarg de més de 15 anys d'activitat aperturista. Per triar-les, hem tingut en compte diversos factors. El primer de tots és que les vies no estiguin en indrets on les normatives pertinents prohibeixin la pràctica de l'escalada durant tot l'any. En aquest sentit, hem hagut de descartar unes quantes rutes molt interessants de Sant Llorenç del Munt i l'Obac i algunes de Montserrat. Els altres factors de tria han estat la llargada de les vies (hem procurat que surtin les més llargues), el seu interès (línia atractiva, ubicació especial, etc.) i la seva repercussió (apareixen les que sabem que són més repetides fins a la realització d'aquest llibre). També hem inclòs algunes vies que no compleixen els criteris de selecció esmentats abans, però que per a nosaltres tenen un sentit especial.

A part de les dades estrictament tècniques de les vies, també hi trobareu algunes visions personals de l'entorn natural dels massissos on se situen les rutes i petits relats d'anècdotes o fets curiosos succeïts en alguna de les obertures.

Òscar i Albert Masó al cim de l'agulla Veïna del Musclet, després de repetir la via que el germà gran dedicà al petit

Aquest llibre és el reflex de la nostra forma d'entendre l'escalada. No només de graus i metres pot viure l'escalador! Han d'existir les ganes d'integrar-se en l'entorn, per senzill que sigui, i d'estimar la natura per sobre de tot. És per això que aquest treball està destinat a tot aquell que vulgui conèixer indrets que potser no posseeixen la majestuositat de les grans muntanyes però que també tenen el seu encant. Algunes vies impliquen aproximacions llargues i embrossades, però, si hi ha il·lusió i ganes d'aventura, aquest esforç quedarà suplert per l'alegria d'arribar al cim, poder escriure en el llibre de registre i sentir-se integrat en un petit fragment de la història muntanyenca. Deslliurar-se de tots els complexos i aires de grandesa és una acció que no està a l'abast de tots els escaladors, amb la qual cosa el fet d'afrontar una escalada de caire clàssic de baixa dificultat i d'accés complicat acaba essent tot un repte.

És molt gratificant poder-vos oferir, escaladores i escaladors, aquesta selecció de vies que hem obert amb molta il·lusió i esforç, algunes compartint corda i consells amb altres companys, als quals volem fer arribar el nostre més sincer agraïment.

Desitgem que gaudiu tot llegint aquesta obra i escalant les vies que hi apareixen, sense oblidar que moltes són rutes d'aventura que impliquen concentració, experiència i precaució. Tant de bo us permetin conèixer indrets nous i us aportin experiències positives. Bones escalades conglomerades!

Albert i Òscar Masó Garcia

La muntanya de la Mola ben nevada, un fet poc freqüent però gairebé sempre puntual a la seva cita almenys un cop a l'any.

En algunes vies s'inclou un curt relat on es reflecteixen anècdotes, curiositats o, simplement, una explicació de com va anar l'obertura de la ruta.

Orientació

Quan es descriu l'aproximació a una via d'escalada o algun passatge d'aquesta i es fa referència al *cantó dret / esquerre* o *amunt / avall*, sempre es fa considerant el sentit de marxa de l'itinerari o de l'escalada que s'està seguint.

Quan s'esmenten els vessants *dret* o *esquerre hidrogràfics* del curs d'un riu, torrent, sot o canal, sempre es fa considerant el sentit de les seves aigües en direcció al mar (encara que es tracti d'un curs habitualment sec).

Els punts cardinals se citen de diverses maneres:

- Nord: *tramuntana, septentrional.*
- Est: *llevant, oriental.*
- Sud: *migdia, migjorn, meridional.*
- Oest: *ponent, occidental.*

Topònims

Els noms de la majoria de regions, roques, agulles i parets de Montserrat són els que s'indiquen en el llibre *Montserrat pam a pam*, mentre que per al Cairat i Sant Llorenç del Munt

i l'Obac els noms es basen en els establerts en el llibre *Sant Llorenç pam a pam*. Ambdós llibres són obra de Josep Barberà i Suqué. També hi ha noms de cotes o agulles sense catalogar que han estat designats per nosaltres mateixos o per altres persones pel fet de no tenir-ne cap de conegut.

Aigua i aliments

Els tres massissos tenen pocs cursos constants d'aigua i les fonts que asseguruen l'existència del líquid element durant tot l'any són escasses. Porteu sempre aigua suficient per no patir problemes de deshidratació. Així mateix, cal també portar l'aliment necessari.

Roba, calçat i altres estris

Es recomana dur roba adequada a l'època de l'any i a l'orientació de la via escollida. Cal anar equipat amb calçat adequat per a les aproximacions i per a l'escalada. Hi ha algunes aproximacions que poden estar força embrossades, per la qual cosa és recomanable portar tisores de podar per reobrir el camí.

Aproximacions

En el llibre trobem aproximacions de tot tipus: properes, llunyanes, senzilles, intricades, embrossades... Per a cada via s'indica com és l'aproximació al seu peu i es dóna un horari aproximat d'accés.

SIMBOLOGIA EMPRADA EN ELS MAPES			
	Carretera o pista asfaltada.		Dipòsit o bassa artificial.
	Pista forestal.		Mal pas (tram perillós).
	Camí.		Monestir o ermita.
	Corriol.		Edificació que es troba dempeus.
	Rastre o trajecte sense camí.		Refugi.
	Aparcament per accedir a les vies d'escalada.		Mirador.
	Via d'escalada.		Cova o foradada.
	Riu o torrent de cabal permanent o intermitent.		Bauma, aixopluc.
	Coll.		Avenc.
	Pont.		Cim, turó.
	Font (surgència arranjada).		Agulla, roca, cingle.
	Embassament natural o artificial d'aigües de pluja.		Cadena.

Óscar Masó García '2009 ®

- El Cairat: Hi ha una regió d'aquesta serralada que és un espai protegit: és l'anomenat Espai d'Interès Natural del Puig Ventós o serralada de Sant Salvador de les Espases. Les vies d'escalada del Cairat ressenyades en el llibre no estan situades dins d'aquest espai protegit.
- Sant Llorenç del Munt i l'Obac: Actualment, l'escalada al Parc Natural de Sant Llorenç del Munt i l'Obac està regulada per un acord que es va signar el dia 29 d'octubre de 2001. En aquest acord es van definir, entre altres aspectes, les zones on es pot escalar i obrir vies tot l'any i les zones on la pràctica de l'escalada es limita a una època concreta de l'any. Per conèixer a fons la regulació es pot consultar la pàgina web del Parc des de la pàgina principal de la Xarxa de Parcs Naturals de la Diputació de Barcelona: www.diba.es/parcsn/parcs/home.asp. Totes les vies d'escalada del Parc ressenyades en aquest llibre s'ubiquen en zones on es permet l'escalada durant tot l'any, tot i que se suggereix no fer-ho entre l'1 de gener i el 31 d'agost a les vies situades entre la canal del Mal Pas de Can Pobla i la canal de Can Pobla a causa de la fragilitat del sistema natural i per tal de respectar la fauna rupícola de la zona. Aquest darrer incís queda indicat en les fitxes tècniques de les vies afectades.

Advertències generals per a les vies d'escalada

La pràctica de l'escalada és un esport de risc que comporta la possibilitat de patir accidents. Òbviament, les escaladores i els escaladors que vulguin fer les escalades ressenyades en aquest llibre són els únics responsables de la seva pròpia seguretat i del conjunt de la cordada. En aquest sentit, els autors i l'editor d'aquest treball declinen qualsevol responsabilitat.

Tanmateix, és molt important considerar que aquest llibre pot contenir errors, malgrat que aquesta no és la nostra intenció, o que hi hagi hagut modificacions dels graus o de les assegurances per causes naturals (arbres morts, esllavissades, deteriorament de les assegurances, etc.) o humanes (eliminació d'assegurances, sobreequipaments, etc.). Per tant, es fa imprescindible obtenir informació actual d'una via abans d'afrontar-la i avaluar en cada moment i situació les condicions que es presenten sobre el terreny i actuar en conseqüència per tal de garantir la màxima seguretat.

Les vies d'aquest llibre es desenvolupen sobre roca conglomerada. Aquest tipus de rocam implica equilibri, força de dits i molt treball amb les cames. La roca de les vies de Montserrat és generalment compacta i de bona qualitat. En canvi, la del

1.1 REGIÓ D'AGULLES

La regió d'Agulles és un fantàstic aglutinament d'agulles excepcionals. Es tracta de la regió més occidental de Montserrat i alhora una de les més petites, però és també la que concentra una major quantitat de monòlits, molts dels quals emblemàtics. Les muralles nord i oest de la regió amaguen darrere de les seves verticals parets un acollidor entramat d'agulles i canals arbrades que són visitades des de fa dècades per excursionistes i escaladors enamorats d'aquest intricat laberint. A l'est, la canal Ampla marca la frontera amb la regió dels Frares Encantats. Despenjats del nucli principal de la regió, els Pallers del Mal Any formen una curiosa i destacada carena que davalla vers els camps d'oliveres del Bruc, en direcció sud.

1.1.1 El Gerro. Via “Pam a pam-addictes”. 25 m. D. IV+ (est)

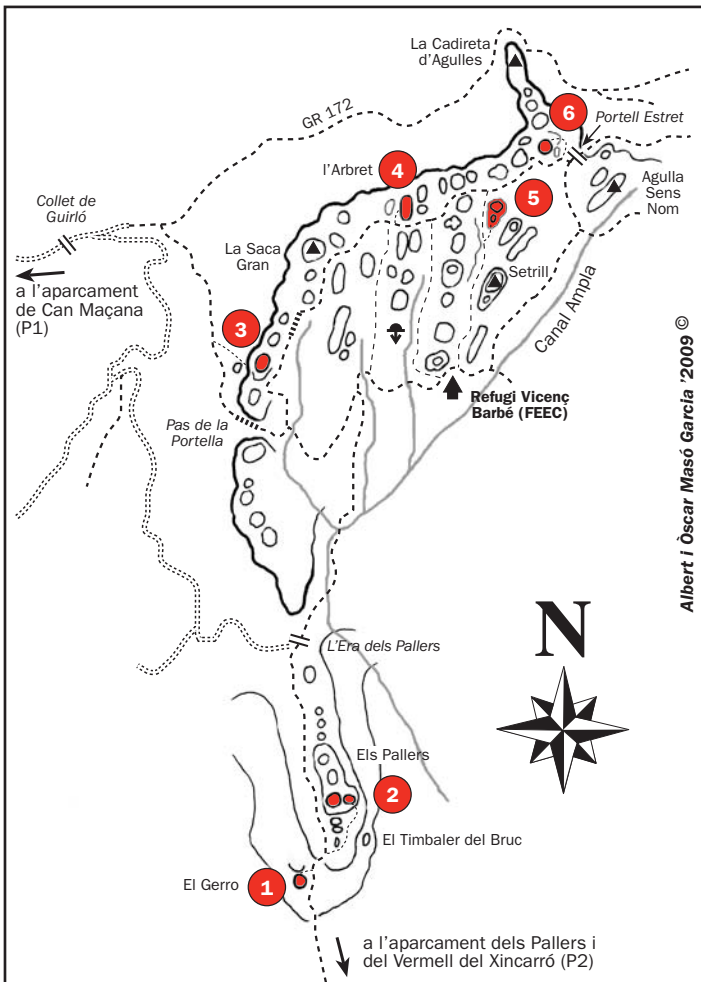
Oberta per Òscar i Albert Masó Garcia el 12-2-2000. **Recomanem dur** cintes, bagues, un universal curt i un microfissurer. **Accés** des de l'aparcament P2. Seguim el camí que duu a la cova de l'Arcada i aviat el deixem per agafar i seguir a mà esquerra el costerut caminet que porta als Pallers i que passa pel costat del Gerro (15 minuts). **Via** curta però sorprenent. **Descens** des de la savina cimbal cap a l'est amb un ràpel de 25 metres.

“Pam a pam-addictes”: esperit pioner l'any 2000

El Gerro sempre ha estat una agulla mítica per a nosaltres, pel fet de ser la número 1 de Montserrat i pels noms il·lustres dels seus primers escaladors. El primer cop que vam estar al seu peu, un dia que fosquejava, ens vam preguntar: com és que ningú no l'ha pujat mai fent ramonatge amb el cingle?

Obsessionats amb aquesta idea, tornem un mes després per intentar fer-ho. L'Òscar s'ha passat tota la setmana fent estiraments de cames per estar a punt. Abans d'anar al Gerro, però, pugem l'agulla del Giravolt i la Tisora Sud, on trobem el veterà escalador Cirera, del Bages, que ens titlla de bojos per anar a provar de pujar el Gerro d'aquella manera. Una mica espantats i amb el sol mig ponent-se, l'Òscar es posa mans a la feina i aviat s'adona que no pot fer ramonatge: el cingle està massa lluny de l'agulla! Tot i això, s'enfila pel cingle fins a trobar el punt on el Gerro s'acosta més, aconseguix passar-hi amb molta emoció i arriba al cim empès per un fort vent gèlid i il·luminat per la tènue llum de la lluna. Ha estat una obertura molt especial perquè ens hem sentit transportats a l'època en què els pioners escaladors de Montserrat i Sant Llorenç se les enginyaven intrèpidament per ascendir agulles difícils!

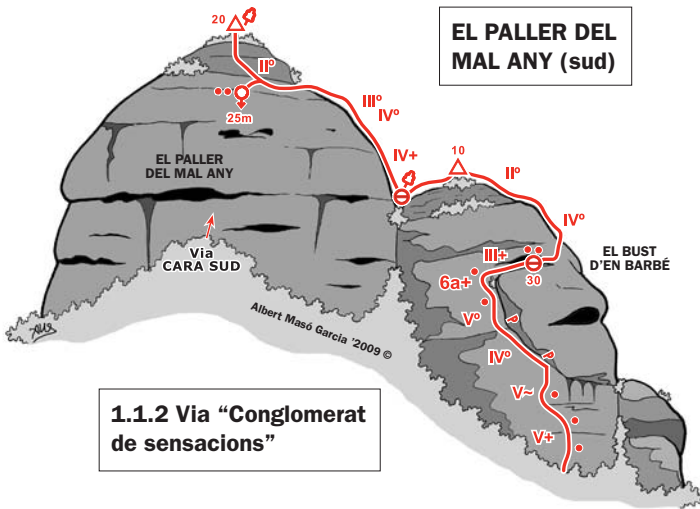
Albert i Óscar Masó Garcia '2009 ©

MONTSERRAT

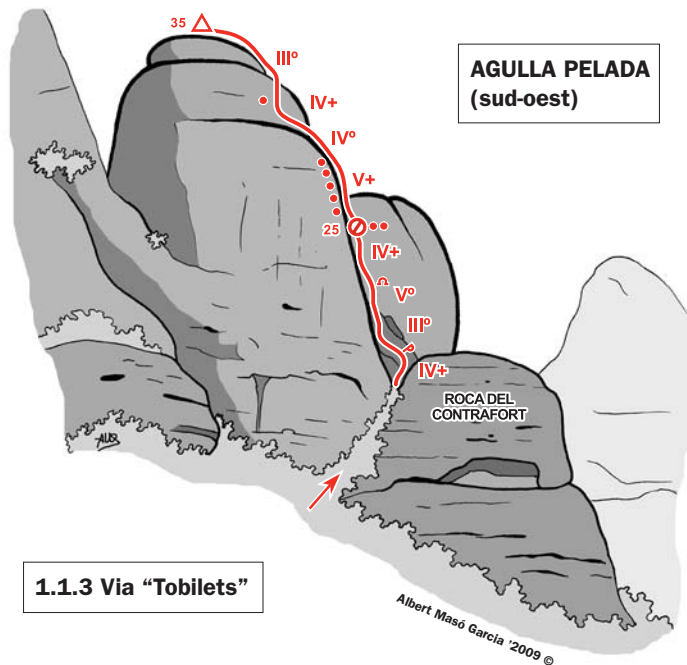
1.1 REGIÓ D'AGULLES. Vies:

- 1** 1.1.1 EL GERRO:
Via "PAM A PAM-ADDICTES".
- 2** 1.1.2 EL PALLER DEL MAL ANY SUD:
Via "CONGLOMERAT DE SENSACIONS".
- 3** 1.1.3 AGULLA PELADA:
Via "TOBILETS".
- 4** 1.1.4 AGULLA DE L'ARBRET:
Via "VICENÇ SOTO CERVELLÓ".
- 5** 1.1.5 AGULLA MANOLITO GARCIA:
Via "MASTER & COMMANDER".
- 6** 1.1.6 L'ESCORPÍ:
Via "DEL TERRY".

1.1.2 Via “Conglomerat de sensacions”

1.1.3 Via “Tobilets”

1.1.3 Agulla Pelada. Via “Tobilets”, 60 m. MD. V+ (sud-oest)

Oberta per Òscar i Albert Masó Garcia els dies 22 i 25-7-1996. **Recomanem dur** cintes, bagues, claus variats per l'L1 i un cordino per a merlets. **Accés** des del camí que va del collet de Guirló al pas de la Portella. A l'alçada de la roca del Contrafort i abans del pas de la Portella, es deixa el camí i, tot seguint rastres embrossats cap a les parets, arribem al coll de la roca esmentada, indret on comença la via (uns 30 minuts des de l'aparcament P1 de Can Maçana). **Via** molt lògica i amb dues tirades del tot diferents. **Descens** amb un ràpel d'uns 20 metres cap al coll de l'agulla (sud-est) des d'una instal·lació. Pel retorn cal anar a buscar el pas de la Portella cap al sud.

1.1.4 Agulla de l'Arbret. Via “Vicenç Soto Cervelló”, 115 m. MD. 6a+, A1e (V+, A1 obligat) (oest)

Oberta per Òscar i Albert Masó Garcia en quatre atacs, l'últim el 19-7-2008. **Recomanem dur** cintes, bagues i estreps (alien vermell i algun clau variat opcionals). **Accés** des del refugi Vicenç Barbé per la canal de les Bessones fins al coll de l'agulla de l'Arbret i baixant un xic cap a l'oest. La via comença a l'esperó adossat a la cara oest de l'agulla (uns 45 minuts des de l'aparcament P1 de Can Maçana). **Via** atractiva amb una part central vertical i aèria. Recomanable. **Descens** amb un ràpel de 50 metres (o dos de 25 m) per la cara est de l'agulla des de la instal·lació ubicada a la bretxa de sota dels blocs subcimals.

Vertiginosa instantània de l'últim llarg de la via “Vicenc Soto Cervelló” durant la seva obertura

Llistat de vies

1. MASSÍS DE MONTSERRAT						
Núm. via	Nom via	Agulla/roca/paret	Metres	Dificultat	Pàgina	
1.1.1	Pam a pam-addictes	El Gerro	25	IV+		26
1.1.1.2	Conglomerat de sensacions	El Pallar del Mal Any Sud	60	6a+ (V° obl.)		29
1.1.1.3	Tobilets	Agulla Pelada	60	V+		31
1.1.1.4	Vicenç Soto Cervelló	Agulla de l'Arbret	115	6a+,A1e (V+,A1 obl.)		31
1.1.1.5	Master & commander	Agulla Manolito Garcia	130	V°		32
1.1.1.6	Del Terry	L'Escorpi	100	V+, A1e (V inf. obl.)		34
1.2.1	Ferran i Maite	L'esperó dels Pallers	40	V°, A1e		36
1.2.2	El retorn del Terry	El Capsigrany	40	IV+, A1e		36
1.2.3	Espiral paranoica	Miranda de l'Arcada	75	V+, A1		38
1.2.4	Grimpi qui pugui	Agulla Antoni Rosich	80	V°		40
1.2.5	Integral voltacap	Cap d'en Calventus	60	V+		41
1.2.6	Maite Montilla Vílchez	El Morro Pla	80	6a+ (V inf. obl.)		41
1.2.7	Joan Andreu i Garriga	Roca de Nadal	60	6a, Ag, A1+, A1e (V+ obl.)		44
1.2.8	Josep Rigol Romeu	La Monja	160	V°, A1, A1e		45
1.2.9	Xavi Rosell Pons	El Bisbe	65	V inf., A2e		46

Índex

Pròleg, per Àngel Casanovas	5
Introducció.....	7
Advertiments	9
Situació i característiques dels tres massissos	17
1. Massís de Montserrat	19
1.0 Introducció, situació i accessos.....	19
1.1 Regió d'Agulles	26
1.2 Regió dels Frares Encantats.....	35
1.3 Regió dels Ecos	54
1.4 Regió de Sant Jeroni o el Tabor	71
1.5 Regió de les Magdalenes o Tebes	78
1.6 Regió de la Tebaida o Sant Salvador	113
2. Massís del Cairat	117
2.0 Introducció, situació i accessos.....	119
2.1 Turó de la Socarrada	122
2.2 Carena de Torrella	125
3. Massís de Sant Llorenç del Munt i serra de l'Obac	127
3.0 Introducció, situació i accessos.....	129
3.1 La Mola.....	134
3.2 L'Obac.....	151
3.3 La Mata.....	157
Bibliografia	163
Llistat de vies	165
Llistat de vies recomanables i molt recomanables	171

